

НАШИЯТ ЛЮБОМИР ПИПКОВ

**„За когото и да пишеш,
съдът над написаното е са-
мо един — твоята съвест,
отговорността пред хората и
пред изкуството“.**

Л. ПИПКОВ

Трудно е да се измерва с кръгла годиш-
нина дейността, творчеството, самото при-
съствие в нашата култура на личност ка-
то Любомир Пипков. Дори е невъзможно
да свържем представата си за седемдесет-
годишен юбилар с този жизнен, непрекъс-
нато развиващ се творец, чито пък да ог-
раничим значението на музиката му в рам-
ките на времето, в което тя е създавана.
Защото, като че ли не годините измерват
жизнения път на Любомир Пипков, а са-
мият той е мярката за техния пулс, за
вътрешния им смисъл. И такива различни
творби като „Сватба“ и „Момчил“, като
Трета и Четвърта симфония и десетки
други произведения са израз на това не-
прекъснато изменящо се съвремие, осмис-
лено от таланта и неподкупната граждан-
ска и художествена съвест на композито-
ра. „Що значи в този смисъл съвремен-
ност? Това значи едно пълно поемане на
историческото развитие върху плещите си
и отправяне към бъдещето. Това значи ед-
но ясно съзнание за хода на историята,
до което композиторият не достига от вре-
ме на време, а съзнание, което постоянно
присъства в неговия начин на мислене,
на „усещане“, на изразяване.“ Тези думи
на Любомир Пипков, изказани съвсем на-
скоро, са не само поразително точна фор-
мулировка на един от основните му есте-
тически възгледи за гражданската позиция
на художника. Те са преди всичко обобще-
ние, което се отнася за цялото му творче-

НАШИЯТ ЛЮБОМИР ПИПКОВ

(От I стр.)

ство, разкриват принципа на непрекъснато му развитие.

Това ясно съзнание за хода на историята и постоянната активност и изострена чувствителност на Пипков в отношението му към съвременността са породили една от основните черти на неговото творчество: личното, дълбоко искрено и пристрастно преживяване на социалните проблеми. Оттам и постоянното присъствие на социалистическата тема в музиката му. Свпаденията на лично и социално у Пипков е до такава степен характерно, че дори и тимната му лирика често придобива социален смисъл, а социалните проблеми прозвучават като лирична изповед. Така възниква пражданската лирика в „Пет песни по чужди поети“.

Не по-малко характерно за творчеството на Пипков е и единството на социално и национално. Още преди 40 години сам той го изказва с думите: „Чинтулов и Ботев избраха бунта и борческото начало като основен елемент на българския дух в поезията. Не трябва ли българският музикален стил да следва пътя на българската

поезия?“. Тогава, през 1934 година, тези думи съдържат нов за нашата музика естетически възглед. Но в творчеството той е формулиран по-рано — вече са написани баладата „Конници“, операта „Яншините девет братя“, композиторът работи над революционната поема „Сватба“ — и се запазва ясен и точен в продължение на десетилетия. Нека си припомним само за Трета симфония.

От Първия струнен квартет през 1928 година до най-новите опуси като „Пролетни приумици“, българският фолклор е основа за творчеството на Пипков. Но винаги той го възприема не само и не толкова като музикален материал, а преди всичко като опора при разкриването на социалния смисъл на съвременността. Това е основен принцип, който неведнъж е изказван изключително точно от композитора: „Фолклорът служи като богатата и плодотворна почва, върху която може да изникне цяла култура“, но за това са необходими и „здравите семена, съвременните прогресивни идеи“.

А в неговото творчество единството на национално и социално се оказва винаги и преди всичко единство на национално и

съвременно. Това е еднакво вярно както за „Яншините девет братя“ или Първа симфония, така и за Концерта за кларинет или за Четвъртата симфония.

Но тази мисъл на Пипков има много важно продължение: „именно този стремеж към съвременното в края на краищата свързва всяка национална култура с другите национални култури и ѝ дава интернационално звучене“. И ето „Оратория за нашето време“ — така българска и актуална е едно от потвържденията на тези думи.

Да се обхване с един поглед цялото многообразие на личността и на творчеството на Любомир Пипков е невъзможно. Но не многообразието е поразително, а целостта на характера, на светогледа, на естетиката, на музиката. В непрекъснатото си развитие Пипков е винаги различен и е все същият; той се променя не защото отрича нещо от себе си, а защото един закон на собственото му съществуване е личното и остро преживяване на „хода на историята“. А музиката му, подредена от това ярко преживяване на съвременността, се изменя, следвайки висша повеля: непоколебима та честност на твореца.

Юлия БОЕВА